

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

21 и 22

Београд - 2024

ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР – У САЛИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

на тему

ОБАВЕЗА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И ПРЕДУЗЕТНИКА У ВЕЗИ СА ИЗВЕШТАВАЊЕМ НАРДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА О ДЕВИЗНОМ ПОСЛОВАЊУ

А. Извештаји који се подносе пре отпочињања девизног посла са иностранством, а чије је прихватање од стране Народне банке Србије услов за реализацију тог девизног посла

- 1) Послови кредитног задужења према иностранству: рокови извештавања, начин извештавања, обрасци за извештавање, врсте извештавања – закључење уговора о кредитном послу, измена уговора, раскид уговора, начин престанка обавезе по кредитном задужењу (отплата, пребијање дуговања и потраживања, пренос дуговања и потраживања између резидента и нерезидента);
- 2) Послови кредитног одобрења према иностранству: рокови извештавања, начин извештавања, обрасци за извештавање, врсте извештавања – закључење уговора о кредитном одобрењу, измена уговора, раскид уговора, начин престанка потраживања по кредитном одобрењу (отплата, пребијање дуговања и потраживања, пренос дуговања и потраживања између резидента и нерезидента);

Б. Извештаји који се достављају кад се за то стекну услови

- 1) Извоз робе и услуга који није наплаћен у року дужем од годину дана, односно унапред плаћена роба и услуга која није увезена у року дужем од годину дана: рокови извештавања, начин извештавања, обрасци за извештавање, услови за престанак извештавања;
- 2) Увоз робе и услуга који није плаћен у року дужем од годину дана, односно унапред наплаћена роба или услуга која није извезена у року дужем од годину дана: рокови извештавања, начин извештавања, обрасци за извештавање, услови за престанак извештавања;

В. Други послови код којих постоји обавеза извештавања Народне банке Србије

Врсте послова, обрасци за извештавање, начин извештавања, рокови за извештавање;

Г. Санкције за благовремено недостављање извештаја Народној банци Србије

Предавачи: **Тијана Павловић и Андрија Јовичић**

У сали Привредног саветника и
преко интернет платформе Zoom

18. децембар 2024. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање семинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључене су и **презентација предавача у PDF формату**, као и право на **одложено гледање снимка семинара**. За полазнике који семинару присуствују у сали Привредног саветника обезбеђено је послужење хране и пића.

Просторија Образовног центра Привредног саветника (сала у којој се држи предавање) налази се у Београду у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције **eПродавница – Семинари**.

Приликом пријављивања **полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.**

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и слањем линкова можете добити на тел: **011/3209-645** или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs.

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Антић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Данијела Крајић Дамјановић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Усвојен је Закона о електронским отпремницама – Тијана Павловић	5
Усвојен је Закон о буџету Републике Србије за 2025. годину – Весна Боровић	11
Усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему – Весна Боровић	17
Усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини – Иван Антић	21
Усвојен је Закона о услугама – Никола Јеринић	23

ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПДВ У СЕФ

Питања и одговори у вези са електронским евидентирањем ПДВ у СЕФ – Горан Лазовић	26
1. Електронско евидентирање обрачуна ПДВ код пореског дужника – примаоца добара и услуга (обвезника ПДВ) по основу промета којем је претходно аванс	26
2. (Не)корисовање електронске евиденције претходног пореза за порески период и исказивање износа ПДВ који се може одбити у тој евиденцији	26
3. Исказивање података о основици и ПДВ у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза у СЕФ код примаоца рачуна (обвезника ПДВ) који садржи грешку и који је потом сторниран, а у којем је био исказан ПДВ	28
4. Исказивање података по основу измене основице (смањења) у Евиденцији претходног пореза у СЕФ	29
5. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза у СЕФ по основу авансног рачуна у којем није наведен основ за плаћање и рачуна за промет	29
6. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза у СЕФ по основу рачуна који садрже грешку и њиховог сторнирања – рачуни за промет за који је порески дужник прималац рачуна, као и они за које је порески дужник издавалац	30
7. Исказивање износа из електронске фактуре за промет која садржи грешку и сторнирања исте у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза у СЕФ од стране примаоца – обвезника ПДВ	31
8. Евидентирање претходног пореза код примаоца рачуна – обвезника ПДВ када је електронска фактура за промет у октобру издата 15.11.2024. године, али после подношења пореске пријаве за октобар	32
9. Исказивање података у Евиденцији претходног пореза у СЕФ по фискалном рачуну који је са закашњењем достављен надлежној служби обвезника ПДВ – купцу	32

10. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза по основу рачуна који садржи грешку и који је сторниран одмах по издавању, као и када је сторниран у наредном пореском периоду -----	32
11. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза по основу сторнирања документа о смањењу у којем је био исказан већи износ смањења основице од оног у складу са прописима о ПДВ и по основу издавања новог – исправног документа о смањењу -----	33
12. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза по основу примања електронске фактуре за промет која садржи грешку и њеног сторнирања у наредном пореском периоду -----	34
13. Исказивање података о основици и ПДВ у Обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза по основу електронске фактуре за промет која садржи грешку, њеног сторнирања и примања исправне електронске фактуре -----	34

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ

Општа правила опорезивања нерезидентних правних лица порезом на добит по одбитку – Душан Поповић -----	36
1. Резиденти и нерезиденти -----	36
2. Појам пореза на добит по одбитку -----	36
3. Предмет опорезивања -----	37
4. Порески обвезник и порески платац -----	37
5. Обрачун и плаћање пореза -----	38
6. Порез на добит по одбитку и међународно двоструко опорезивање -----	39
7. Резиме -----	41
Порез на добит по одбитку на дивиденде/уделе у добити које остварују нерезидентна правна лица – Душан Поповић -----	43
1. Појам дивиденде/удела у добити -----	43
2. Опорезивање дивиденде/удела у добити из аспекта ЗПДПЛ -----	44
3. Опорезивање дивиденди/удела у добити из аспекта УИДО -----	46
Порез на добит по одбитку на камате које остварују нерезидентна правна лица – Душан Поповић -----	50
1. Појам камате -----	50
2. Опорезивање камате из аспекта Закона о порезу на добит правних лица -----	50
3. Опорезивање камате из аспекта УИДО -----	55
Општа правила опорезивања ауторских накнада порезом на добит по одбитку – Душан Поповић -----	59
1. Опорезивање ауторских накнада из аспекта Закона о порезу на добит правних лица -----	59
2. Опорезивање ауторских накнада из аспекта УИДО -----	62

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство
и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму:
Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник
COBISS.SR-ID 1640064

Порез по одбитку на приходе нерезидентних правних лица по основу софтвера и накнада повезаних са софтвером – др Милан Неговановић	66
1. Категоризација накнада за софтвер – када јесу, а када нису ауторска накнада	69
2. Порез по одбитку код накнада за софтвер које имају карактер ауторске накнаде	82
Порез на добит по одбитку на накнаде од закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари – Душан Поповић	87
1. Опорезивање накнада од закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари из аспекта Закона о порезу на добит правних лица	87
2. Опорезивање накнада од (под)закупа непокретности из аспекта УИДО	94
3. Опорезивање накнада од (под)закупа покретних ствари из аспекта УИДО	94
Порез на добит по одбитку на накнаде од услуга из члана 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица – Душан Поповић	98
1. Из аспекта Закона о порезу на добит правних лица	98
2. Из аспекта УИДО	106
Порез на добит по одбитку на приходе нерезидентних правних лица по основу извођења естрадног, забавног, уметничког, спортског или сличног програма у Републици – Душан Поповић	109
1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица	109
2. Опорезивање накнада од извођења уметничког и спортског програма из угла УИДО	112
Порез на добит по одбитку на приходе нерезидентних правних лица из јурисдикција са преференцијалним пореским системом и њихових сталних пословних јединица – Душан Поповић	115
1. Појам јурисдикције са преференцијалним пореским системом	115
2. ЛППС из угла Закона о порезу на добит правних лица	115
3. Приходи нерезидентних правних лица из ЛППС који су предмет опорезивања порезом на добит по одбитку	117
4. Порез на добит по одбитку на приходе сталне пословне јединице нерезидентног правног лица из ЛППС	118
5. Предузетник као обвезник плаћања пореза на добит по одбитку	119
6. Пореска основица и пореска стопа	119
7. Моменат настанка пореске обавезе, подношење пореске пријаве и плаћање пореза	119
Порез на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада – Душан Поповић	123
1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица	123
2. Опорезивање накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада из угла УИДО	126
Електронска пореска пријава за порез на добит по одбитку (Образац ПДПО/С) – Душан Поповић	129
1. Обавеза подношења пореске пријаве на Обрасцу ПДПО/С	129
2. Подношење пореске пријаве у случају исплате једне или више врста прихода, једном или више прималаца	129
3. Рок за подношење пореске пријаве на Обрасцу ПДПО/С	130
4. Начин попуњавања Обрасца ПДПО/С	130
5. Уплата пореза по одбитку	134
Повраћај више плаћеног пореза на добит по одбитку по основу накнадног достављања потврде о резидентности – Душан Поповић	137
1. Увод	137
2. Шта је више плаћени порез на добит по одбитку?	137
3. Да ли је неопходно/могуће поднети измењену пореску пријаву у случају више плаћеног пореза на добит по одбитку?	138
4. Поступак повраћаја више плаћеног пореза на добит по одбитку	138
5. Рачуноводствено евидентирање више плаћеног пореза код резидентног исплатиоца прихода након подношења захтева за повраћај	141

Резидентност као услов за остваривање погодности из уговора о избегавању двоструког опорезивања – мр Дејан Дабетић	143
1. Увод	143
2. Утврђивање резидентности за потребе примене УИДО	143
3. Утврђивање резидентности према пореском законодавству Републике Србије	145
4. Питања и одговори у вези са потврдом о резидентности	151
Злоупотреба уговора о избегавању двоструког опорезивања са посебним освртом на појам стварног власника прихода као једног од услова за примену погодности из уговора – мр Дејан Дабетић	163
1. Увод	163
2. Злоупотреба уговора о избегавању двоструког опорезивања	163
3. Стварни власник дивиденди, камате, ауторских накнада и накнада од услуга, откупа секундарних сировина и отпада	167
4. Спречавање злоупотребе уговора/Право на погодности из уговора	171
5. Питања и одговори	172

ПОРЕЗ ПО РЕШЕЊУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

Порез по решењу на приходе нерезидентних правних лица по основу закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари на територији Републике Србије (од исплатилаца који нису дужни да обрачунавају порез по одбитку) – Душан Поповић	176
---	-----

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић и Иван Антић	181
1. Објављен је податак за утврђивање најниже и највише основице за обрачун социјалних доприноса у 2025. години	181
2. Усвојен је Закон о измени Закона о пензијском и инвалидском осигурању	182
3. Извршена је измена и допуна Уредбе о износу и начину исплате накнада за вршење војне обавезе	182
4. Обавештење о почетку, односно престанку исплате личне зараде предузетника за 2025. годину	183

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	184
ПДВ	184
Порез на добит правних лица	193
Накнаде за коришћење јавних добара	196

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу децембру 2024. године – Весна Боровић	199
--	-----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	203
--	-----

УСВОЈЕН ЈЕ ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА

Народна Скупштина Републике Србије, на другој седници Другог редовног заседања, усвојила је **Закон о електронским отпремницама** (у даљем тексту: Закон).

Члан 17. Закона предвиђа да ће тај закон ступити на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а почетак примене обавеза уређен је фазно, од којих прва почиње **1. јануара 2026**, а друга **1. октобра 2027. године**, што ћемо објаснити у наставку.

Разлог за доношење овог Закона огледа се у потреби да се унапреди и истовремено поједностави начин документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се учини ефикаснијим надзор над кретањем добара, укључујући и инспекцијски надзор, који државни органи врше у складу са својим делокругом уређеним посебним прописима.

Одредбама Закона предвиђа се успостављање система за електронске отпремнице, преко којег се врше слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница. Централизован систем омогућиће, без трошкова за кориснике, размену електронских отпремница у структурираном формату који омогућава потпуно аутоматизовану електронску обраду података.

Овим Законом, између осталог, уређује се:

- одређивање круга субјеката који ће приступати и користити систем електронских отпремница;
- обавеза слања електронске отпремнице и основни елементи електронске отпремнице;
- поступање са електронским отпремницама (слање, пријем, представљање, прихватање, одбијање електронске отпремнице);
- чување електронске отпремнице;

- електронска отпремница у папирном облику;
- централни информациони посредник и заштита података;
- казнене одредбе;
- прелазне и завршне одредбе.

1. Ко је обавезан да користи систем електронских отпремница?

Законом се предвиђа круг субјеката који ће приступати и користити систем електронских отпремница¹, уз пажљиво одмерено решење према којем се обавезе ограничавају само на субјекте јавног сектора и на субјекте приватног сектора (обвезници ПДВ, као и лица која учествују у отпреми, кретању или пријему акцизних производа), док се другим приватним субјектима пружа могућност да се добровољно одреде за коришћење система. Добровољни корисник система може се пријавити за коришћење система електронских отпремница приступањем систему, с тим што има обавезу да користи систем у текућој (години пријаве) и наредној календарској години.

Одредбе овог закона не односе се на физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана.

Одредбама Закона дефинисана је и листа корисника система електронских отпремница, која садржи пореске идентификационе бројеве субјеката јавног сектора, субјеката приватног сектора, добровољних корисника система, као и јединствене бројеве кори-

¹ Чланом 2. став 1. тачка 1) Закона, систем је информатичко-технолошко решење за електронске отпремнице којим управља Централни информациони посредник и преко којег се врше слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница.

УСВОЈЕН ЈЕ ЗАКОН О БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

Народна Скупштина Републике Србије, на другој седници Другог редовног заседања, усвојила је **Закон о буџету Републике Србије за 2025. годину** (у даљем тексту: Закон).

Закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од **1. јануара 2025. године**.

Овим законом уређују се општи приходи и примања, расходи и издаци буџета Републике Србије за 2025. годину, њихово извршавање, обим задуживања за потребе финансирања дефицита и конкретних пројеката и давање гаранција, управљање јавним дугом, коришћење донација, пројектних зајмова, коришћење прихода од продаје добара и услуга буџетских корисника и права и обавезе корисника буџетских средстава.

Уводне напомене

Буџетом Републике Србије за 2025. годину, предвиђени су **укупни приходи и примања** у износу од 2.346,2 млрд. динара, што је за 172,9 млрд. динара, односно 8% више у односу на износ прихода предвиђен ребалансом буџета за 2024. годину.

У структури укупних прихода **порески приходи** износе 1.985,1 млрд. динара или 84,6%, док **непорески приходи** износе 325,7 млрд. динара или 13,9% укупних прихода буџета Републике Србије.

Остатак чине **донације** у износу од 35,4 млрд. динара што чини 1,7% укупних прихода.

У односу на процењени износ прихода за 2024. годину, укупни приходи буџета у 2025. години већи су за 172,9 млрд. динара, при чему су порески приходи повећани за 120,3 млрд. динара или за 6,5%, док су непорески приходи увећани за 18,4%.

У оквиру пореских прихода, све категорије, осим прихода пореза на добит правних лица бележе

умерен раст, при чему се нешто бржи раст предвиђа код пореза на потрошњу и доходак грађана.

Буџетски приходи у 2025. години планирани су на основу пројекције кретања најважнијих макроекономских параметара: БДП и његових компоненти, инфлације, девизног курса, кретања спољнотрговинске размене, процене кретања запослености и зарада у 2024. години, као и процењених ефеката измена у пореској политици и других структурних мера.

Буџетом Републике Србије за 2025. годину, планирани су **укупни расходи и издаци** у износу од 2.660,2 млрд. динара, док је предвиђен фискални дефицит буџета од 3% БДП.

У структури укупних расхода и издатака **текући расходи** износе 2.002,11 млрд. динара или 75,26%, док **издаци за нефинансијску имовину** износе 612,59 млрд. динара или 23,03%.

Остатак чине **издаци за отплату главнице** у циљу спровођења јавних политика у износу од 22,05 млрд. динара или 0,83% укупних расхода и издатака и **издаци за набавку финансијске имовине** у циљу спровођења јавних политика у износу од 23,45 млрд. динара или 0,88% укупних расхода и издатака.

Расходи за запослене износе 588,26 млрд. динара. Учешће ових расхода у укупним расходима и издацима је 22,11%.

Плате запослених које се обезбеђују у буџету Републике Србије регулисане су Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01, ... и 123/21), Законом о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06, ... и 14/22), Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, ... и 92/23) и другим посебним законима.

Маса плата, односно зарада, планирана је у складу са Законом о буџетском систему.

УСВОЈЕН ЈЕ ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

Народна Скупштина Републике Србије, на другој седници Другог редовног заседања, усвојила је **Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему** (у даљем тексту: Закон).

Закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, осим одредаба чл. 6, 13. и 16. овог закона које ступају на снагу 1. јануара 2025. године.

У наставку дајемо објашњења у вези са усвојеним изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, ... и 92/23).

1. Нове дефиниције појмова у Закону

Чланом 1. Закона измењена је дефиниција евиденционог рачуна, а уједно је дефинисан појам евиденционог подрачуна.

Према предложеним изменама члана 2. тачка 49а) Закона о буџетском систему, **евиденциони рачун** је рачун корисника буџетских средстава у оквиру система извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти, на којем се евидентирају извршени расходи и издаци, као и остварени приходи и примања тог корисника, за све трансакције преко рачуна извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти, а који не учествује у платном промету.

Дефиниција евиденционог подрачуна прописана је новододатом тачком 49б) у члану 2. Закона о буџетском систему, према којој је **евиденциони подрачун** за уплату јавних прихода и примања рачун који учествује у платном промету, а на који се уплаћују и евидентирају јавни приходи и примања.

2. Садржај фискалне стратегије

Чланом 2. Закона допуњена је одредба члана 27д) Закона о буџетском систему која се односи на садржај Фискалне стратегије, тако да ће се убудуће у истој

исказивати и фискални ризици који се односе на елементарне непогоде, као и најзначајнији републички капитални пројекти, чији процењени трошкови износе преко 20.000.000 евра у динарској противвредности.

3. Фискална правила за локалну власт

Чланом 3. Закона померен је рок из члана 27ж) Закона о буџетском систему за подношење захтева за прекорачење фискалног дефицита за локалну власт **до 1. октобра** (уместо до 1. септембра), а уједно је предвиђено да се захтев за прекорачење може поднети након тог рока, а најкасније до 31. јануара наредне године, уколико је прекорачење фискалног дефицита резултат примљених трансферних средстава од другог нивоа власти или примљене финансијске помоћи Европске уније.

Померен је и рок у којем је надлежно Министарство дужно да одговори на овај захтев локалној власти уз одговарајуће образложење, **најкасније до 20. октобра** (уместо до 30. септембра).

4. Буџетски календар

Чланом 4. Закона измењени су рокови у буџетском календару из члана 31. Закона о буџетском систему, који се односе на достављање упутства за припрему нацрта буџета Републике Србије и упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти, тако што су рокови са 5. јула померени **на 15. јул**.

5. Упутство за припрему буџета Републике Србије

Чланом 5. Закона извршена је допуна члана 35. Закона о буџетском систему, тако да ће упутство за припрему буџета Републике Србије садржати, између осталог, начин на који ће корисници у предлогу финансијског плана исказивати расходе и издатке који се односе на заштиту и унапређење животне средине.

УСВОЈЕН ЈЕ ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЈАВНОЈ СВОЈИНИ

Народна Скупштина Републике Србије усвојила је на другој седници Другог редовног заседања **Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини** (у даљем тексту: Закон).

Законом о јавној својини („Службени гласник РС“, бр 72/11, . . . и 153/20) уређује се право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Основни разлог за доношење Закона је успостављање новог информационог система који поједностављује попис и евиденцију имовине Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Поред тога, отклањају се недостаци који су уочени у досадашњој примени Закона о јавној својини, прецизирањем појединих одредаба и побољшањем постојећих законских решења.

Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

1. Уводи се Регистар непокретности – нови информациони систем

Изменама члана 64. Закона о јавној својини уводи се нови информациони систем који поједностављује попис и евиденцију имовине Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе и кроз који се врши прикупљање, интеграција, обрада, управљање, анализа, приказ и одржавање свих просторно оријентисаних и алфанумеричких података и којим се омогућује да регистар непокретности у јавној својини обезбеђује евиденцију свих података о непокретностима у јавној својини, приступ подацима од стране овлашћених корисника, размену података и информација између органа јавне управе.

С тим у вези уводе се нови чланови 64а, 64б, 64в, 64г, 64д и 64ђ Закона о јавној својини.

Основни циљеви вођења Регистра непокретности у јавној својини су ажурна евиденција непокретности

у јавној својини, ефикасно управљање и располагање непокретностима у јавној својини, као и свеобухватно евидентирање носилаца права коришћења, односно корисника непокретности у јавној својини.

Новим чланом 64б Закона о јавној својини одређује се садржај података о непокретностима у Регистру непокретности у јавној својини. Регистар непокретности у јавној својини садржи податке за све врсте непокретности, и то за:

- 1) земљиште;
- 2) објекте/зграде;
- 3) посебне делове објеката;
- 4) мреже;
- 5) остале непокретности које су у јавној својини.

За сваку непокретност у јавној својини воде се подаци о:

- 1) носиоцу права јавне својине на непокретности;
- 2) кориснику, односно носиоцу права коришћења на непокретности (назив, седиште, адреса, матични број, ПИБ, шифра делатности);
- 3) врсти непокретности, месту и адреси где се непокретност налази, површини, уделу, спратности објекта, структури и броју посебног дела објекта, катастарској парцели и катастарској општини;
- 4) исправи о својини, основу коришћења и вредности непокретности;
- 5) исправама које представљају основ за промену података ако је до истих дошло.

Новим чланом 64в Закона о јавној својини прецизира се начин утврђивања вредности непокретности које се воде у Регистру непокретности у јавној својини, на основу чега се Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција) даје могућност да развија методологију за процену вредности, сагласно са међународним стандардима за процену вредности, заснованим на дефиницији тржишне вредности Међународног ко-

УСВОЈЕН ЈЕ ЗАКОНА О УСЛУГАМА

Народна Скупштина Републике Србије, на другој седници Другог редовног заседања, усвојила је **Закон о услугама** (у даљем тексту: Закон).

Овим законом уређују се право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга уз обезбеђење високог степена безбедности и квалитета услуга, успостављање јединствене електронске контактне тачке, права корисника услуга, административна сарадња са државама Европског економског простора, надзор над спровођењем овог закона и друга питања значајна за право на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга.

Како је наведено у образложењу предлога овог закона, разлози за његово доношење су бројни. У формалном смислу, то је свакако императив да се поштује обавеза коју је Република Србија на себе преузела Споразумом о стабилизацији и придруживању Европској унији. У супстанцијалном смислу, укидање националних баријера за коришћење слободе пословног настањивања и слободе прекограничног пружања услуга треба да допринесе развоју услужног сектора у Републици Србији и да одигра пресудну улогу у интегрисању домаћег тржишта услуга у јединствено тржиште Европског економског простора (у даљем тексту ЕЕП).

Даље се у образложењу уз предлог закона наводи да је реч о „кровном“ закону, којим се у национално право заправо транспонује Директива 2006/123/ЕЗ о услугама на унутрашњем тржишту (у даљем тексту: Директива о услугама). Ово је тек први корак ка пуној имплементацији ове директиве у наше национално право. Након усвајања овог закона биће неопходно да се укину одређене одредбе једног броја секторских закона које, у супротности с Директивом о услугама и законом којим се та директива транспонује у национално законодавство, на неоправдан начин отежавају или онемогућавају остваривање слободе кретања услуга,

тј. пословног настањивања и прекограничног бављења услужним делатностима.

Подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу. Пружаоци услуга дужни су да своје опште акте ускладе са овим законом до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, **осим одредаба члана 5. и чл. 7–39, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.**

У наставку текста укратко указујемо на неке од најзначајнијих новина које су садржане у Закону.

1. Успостављање јединствене електронске контактне тачке

Јединствена електронска контактна тачка (у даљем тексту: ЈЕКТ) је државни електронски сервис путем којег органи јавне власти Републике Србије размењују информације и путем којег заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији. ЈЕКТ се успоставља на Порталу еУправа, у складу са законом.

Министарство надлежно за послове трговине (у даљем тексту: надлежно министарство) стара се да ЈЕКТ буде ажуран, прегледан, јасан и једноставан за коришћење. Органи јавне власти дужни су да надлежном министарству благовремено доставе потпуне податке из свог делокруга који су од значаја за ажурност ЈЕКТ.

Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ поуздано и лако да прибаве све образце и документа и да предузму све радње у циљу испуњавања услова, односно спровођења поступка за остваривање

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ЕЛЕКТРОНСКИМ ЕВИДЕНТИРАЊЕМ ПДВ У СЕФ

1. Електронско евидентирање обрачуна ПДВ код пореског дужника – примаоца добара и услуга (обвезника ПДВ) по основу промета којем је претходно аванс

Питање:

Уплатили смо аванс у октобру 2024. године за радове из области грађевинарства за које смо ми порески дужник у складу са прописима о ПДВ. У наредном месецу (новембру) извршен нам је промет и добили смо електронску фактуру. По плаћеном авансу извршили смо електронско евидентирање обрачуна ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ у СЕФ за порески период октобар 2024. године и за исти порески период подаци о претходном порезу исказани су у Евиденцији претходног пореза у СЕФ.

Како у 11. месецу исказати податке у СЕФ по извршеном промету (и примљеном рачуну) за који смо ми порески дужник? Напомињемо да имамо право одбитка претходног пореза.

Одговор:

У конкретном случају поступа се у складу са чланом 25. став 2. Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23, . . . и 73/24 – у даљем тексту: ПЕФ). Када је плаћен аванс за промет добара, односно услуга за који је порески дужник примаоца добара, односно услуга, подаци о ПДВ евидентирају се тако што се за порески период у којем је аванс плаћен евидентира износ ПДВ по основу уплате аванса, а за порески период у којем је промет извршен, укључујући и порески период у којем је плаћен аванс, износ разлике између износа ПДВ за промет добара, односно услуга и износа ПДВ по основу плаћања аванса.

На претходну тему писали смо детаљно у ПС 16/24, у тексту о Појединачној евиденцији (обрачу-

на) ПДВ у СЕФ. Дакле, у Појединачној евиденцији ПДВ у СЕФ која се креира по основу промета, а за порески период новембар 2024. године, у пољу за основицу уноси се „пун“ износ основице, док се износ ПДВ исказује у висини разлике између ПДВ обрачунаог по основу аванса. Ова Појединачна евиденција ПДВ за промет повезује се са интерним рачуном за аванс преко поља „Број повезаног интерног рачуна за аванс СЕФ“ (имајући у виду то да је Појединачна евиденција ПДВ по основу аванса сачињена за порески период октобар 2024. године).

Подаци о основици и претходном порезу по основу овог промета биће на аналоган начин утврђени и аутоматски (на основу Појединачне евиденције ПДВ за промет која је евидентирана закључно са 9. у наредном месецу у односу на порески период на који се односи) исказани на одговарајућим местима поља 2.2.2 Евиденције претходног пореза у СЕФ за порески период новембар 2024. године, а обвезник ПДВ самостално уноси износ претходног пореза који може да одбије као претходни порез у поље 2.2.4 те евиденције.

2. (Не)кориговање електронске евиденције претходног пореза за порески период и исказивање износа ПДВ који се може одбити у тој евиденцији

Питања:

Ситуација бр. 1 – Евидентирање претходног пореза у СЕФ за октобар 2024. године извршено је 8.11.2024. године са примљеним електронским фактурама закључно са даном 7.11.2024. године. У периоду од 8.11. закључно са 15.11.2024. пристижу улазне електронске фактуре које су и прихваћене закључно са 15.11.2024. године, а односе се на порески

ОПШТА ПРАВИЛА ОПОРЕЗИВАЊА НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ПОРЕЗОМ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ

1. РЕЗИДЕНТИ И НЕРЕЗИДЕНТИ

С обзиром на то да је тема овог чланка опорезивање **нерезидентних правних лица**, у циљу разумевања пореског објекта, тј. објективних пореских чињеница које се опорезују порезом на добит по одбитку, на почетку ћемо се осврнути на дефиниције резидента и нерезидента у смислу Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 153/20 и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ).

Према члану 2. став 1. ЗПДПЛ, **резидент** је правно лице које је основано **или** има место стварне управе и контроле **на територији Републике**.

Нерезидент је у ЗПДПЛ дефинисан као правно лице које је основано **и** има место стварне управе и контроле **ван територије Републике**.¹

Из наведеног произлази да је резидент свако правно лице које је основано на територији Републике Србије, као и свако правно лице које није основано на територији Републике али на њеној територији има седиште стварне управе и контроле. Другим речима, довољно је да један од два наведена услова буде испуњен да би се одређено правно лице сматрало српским пореским резидентом. **То значи да Република Србија сматра својим пореским резидентима и правна лица која су основана у другим државама, уколико имају место стварне управе и контроле на њеној територији.**

Са друге стране, да би се одређено правно лице сматрало нерезидентом у смислу ЗПДПЛ, потребно је да кумулативно буду испуњена два услова:

1. Да је правно лице основано ван територије Републике, и

2. Да правно лице има место стварне управе и контроле ван територије Републике.

Појам места стварне управе и контроле није дефинисан у српском пореском праву али се ближе одређење његовог значења може наћи у упоредном праву, одакле је он и преузет у српско пореско законодавство. Наиме, званични коментар Модел-конвенције ОЕЦД одређује да је место стварне управе место у којем се суштински доносе кључне одлуке везане за пословање и управљање обвезником, а које су неопходне за спровођење његовог целокупног пословања. Наш законодавац, уз место стварне управе, додаје и место стварне контроле над пореским обвезником, али би се ово могло тумачити као појашњење појма места стварне управе у смислу места одакле се стварно управља пословањем пореског обвезника, односно одакле се контролише његова управа.

О резидентном статусу одређеног правног лица потребно је нарочито водити рачуна у контексту пореза на добит по одбитку, будући да су предмет опорезивања, по правилу, само приходи које остваре **нерезидентна правна лица од резидентних правних лица** (уз одређене изузетке, о чему ће бити више речи у наставку).

2. ПОЈАМ ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ

У пословној пракси, под појмом „**порез по одбитку**“ уобичајено се подразумева „**порез на добит по одбитку**“. Међутим, важно је указати на то да између ова два термина не стоји знак једнакости, иако се у пракси користе као синоними.

Уопштено говорећи, порез по одбитку или порез на извору (енг. *withholding tax*) означава износ пореза који исплатилац дохотка или добити задржава и уплаћује на рачун пореских власти у име и за рачун пореског обвезника.

Последично, порез по одбитку наплаћује се тако што исплатилац опорезивог дохотка/добити обустави

¹ Члан 3. став 2. ЗПДПЛ.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА ДИВИДЕНДЕ/УДЕЛЕ У ДОБИТИ КОЈЕ ОСТВАРУЈУ НЕРЕЗИДЕНТНА ПРАВНА ЛИЦА

1. Појам дивиденде/удела у добити

У финансијској терминологији, под дивидендом (уделима у добити) уобичајено се подразумева облик економске накнаде, у новцу или неновчаној имовини, коју компанија исплаћује власницима акција / удела по основу њиховог власништва над капиталом компаније. Кроз исплату дивиденде, власници остварују повраћај на свој уложени капитал, а који зависи од финансијских резултата компаније и одлука које доноси скупштина.

Порески закони Републике Србије, као и Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, . . . и 91/19 и 109/21 – у даљем тексту: ЗПД), не садрже експлицитну дефиницију појма „дивиденда“, већ о њему говоре као о општепознатој категорији, што упућује на закључак да је појам дивиденде сваком привредном субјекту у најмању руку разумљив и да не постоји потреба за његовим посебним дефинисањем.

Ипак, у циљу бољег разумевања појма дивиденде из аспекта позитивних прописа Републике Србије, на почетку ћемо се осврнути на најзначајније одредбе ЗПД које регулишу предметну материју.

Према члану 270. ЗПД, по усвајању финансијских извештаја за пословну годину, добит те године распоређује се следећим редом:

1) за покриће губитака пренесених из ранијих година;

2) за резерве, ако су оне предвиђене посебним законом (законске резерве).

Ако након распоређивања добити за претходно наведене сврхе преостане део добити, скупштина га може расподелити за следеће намене:

1) за резерве, ако их је друштво утврдило статутом (статутарне резерве);

2) за дивиденду, у складу са овим законом;

3) за исплату запосленима.

Плаћање дивиденде акционарима може се одобрити одлуком о расподели добити усвојеној на редовној седници скупштине (тзв. редовна дивиденда), којом се одређује и износ дивиденде и рок за исплату дивиденде (одлука о исплати дивиденде), који не може бити дужи од шест месеци од дана доношења одлуке о исплати дивиденде.¹

Ако статутом није другачије одређено, друштво може плаћати привремену дивиденду (међудивиденда) у било које време између редовних седница скупштине² уз поштовање ограничења која намеће ЗПД, а која су, пре свега, усмерена ка заштити интереса поверилаца. Наиме, међудивиденда се може исплатити ако:

1) извештаји о пословању друштва и његовим финансијским резултатима сачињени за ту намену јасно показују да је друштво у периоду за који се исплаћује међудивиденда остварило добит и да су расположива новчана средства друштва довољна за плаћање те међудивиденде;

2) износ међудивиденде који се исплаћује није већи од укупне добити остварене након завршетка претходне пословне године за коју су сачињени финансијски извештаји, увећане за нераспоређену добит и износе резерви које се могу користити за те намене, а умањене за утврђене губитке и износ који се мора унети у резерве у складу са законом или статутом.

Плаћање међудивиденде акционарима може се одобрити и одлуком одбора директора, односно надзорног одбора ако је управљање друштвом дводомно, ако је то одређено статутом или одлуком скупштине.

Дивиденда на акције исплаћује се акционарима у складу са правима која произлазе из врсте и класе акција које поседују на дан дивиденде, а сразмерно

¹ Члан 271. став 1. ЗПД.

² Члан 273. став 1. ЗПД.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА КАМАТЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈУ НЕРЕЗИДЕНТНА ПРАВНА ЛИЦА

1. Појам камате

Појам камате помиње се у бројним законима у српском законодавству, али ниједан од њих не садржи експлицитну дефиницију овог термина. Ова чињеница указује на став законодавца да је концепт камате општепознат и разумљив сваком привредном субјекту, без потребе за додатним објашњењем у законским оквирима.

Према општем теоријском концепту, камата је трошак позајмљивања новца, односно накнада која се плаћа повериоцу за позајмљивање одређеног износа новца на одређени временски период.

Камата се уобичајено изражава кроз каматну стопу, односно као проценат износа који се позајмљује.

Последично, износ камате у суштини је функција три променљиве варијабле:

1. Позајмљеног износа (капитала);
2. Каматне стопе, и
3. Временског периода на који је капитал позајмљен.

Када је у питању зависност између ових варијабли, неспорно је да:

а) већи износ главнице мора при непромењеним другим околностима повериоцу донети већа примања (камате); прецизније, камата је директно пропорционална главници, и

б) дугорочно коришћење новца дужника оптерећује високим каматама.

2. Опорезивање камате из аспекта Закона о порезу на добит правних лица

2.1. Предмет опорезивања

Према члану 40. став 1. тачка 3) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 153/20 и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), уколико међународним уговором о избегавању дво-

струког опорезивања (у даљем тексту: УИДО), није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од **20%** обрачунава се и плаћа на приходе по основу камата које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица.

Ставом 4. истог члана ЗПДПЛ прописано је (између осталог) да се на приходе по основу камата које оствари нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом (у даљем тексту: ЈППС), обрачунава и плаћа порез по одбитку по стопи од **25%**. По истој стопи, порез по одбитку обрачунава се и плаћа уколико се камата исплаћује и сталној пословној јединици (у даљем тексту: СПЈ) нерезидентног правног лица из ЈППС.¹

Као изузетак од претходно поменутих правила, ЗПДПЛ у члану 40. став 5. прописује да се порез по одбитку не плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице, односно нерезидентно правно лице из ЈППС, од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије.

Напомињемо да обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку према претходно наведеним правилима имају и предузетници који воде пословне књиге, сходно одредби члана 104. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23 – усклађени дин. изн. и 6/24 – усклађени дин. изн.). Наиме, сва правила која ЗПДПЛ прописује у погледу обавезе обрачунавања и плаћања пореза по одбитку, примењују се и на предузетнике који воде пословне књиге (било по систему двојног, било по систему простог књиговодства).

Када је реч о самом дефинисању појма камате, као што смо у уводном излагању истакли, ЗПДПЛ не пружа посебну дефиницију камате као предмета опорезивања. Сходно томе, као смерница за потребе

¹ Члан 40. став 13. ЗПДПЛ.

ОПШТА ПРАВИЛА ОПОРЕЗИВАЊА АУТОРСКИХ НАКНАДА ПОРЕЗОМ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ

1. Опорезивање ауторских накнада из аспекта Закона о порезу на добит правних лица

1.1. Појам ауторске накнаде

Према члану 40. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 153/20 и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), под ауторском накнадом подразумева се „*накнада од ауторског и сродних права и права индустријске својине*“.¹ Имајући у виду чињеницу да ауторско право, права сродна ауторском праву и права индустријске својине представљају права интелектуалне својине, **ауторска накнада** би у поједностављеној верзији дефиниције могла бити дефинисана као **накнада од права интелектуалне својине**.²

Иако на први поглед поменута дефиниција делује јасно, у пракси се често јављају дилеме у погледу њеног тумачења. Разлог за то лежи у чињеници да је поменута дефиниција недоречена, пре свега у погледу обима права интелектуалне својине који се преноси, а по основу чијег преноса нерезидентна правна лица остварују накнаду која је предмет опорезивања.

Наиме, већина права интелектуалне својине могу се уговором **уступити** или **у целини пренети** другом лицу. Према Закону о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС“, бр. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16 – одлука УС и 66/19 – у даљем тексту: Закон о ауторском и сродним правима), уступање/ пренос ауторских права врши се на основу ауторског уговора.³ Са друге стране, права индустријске својине

се у правном промету преносе уговором о преносу, док се њихово уступање на коришћење другом лицу врши на основу уговора о лиценци.

Сходно наведеном, власник права интелектуалне својине може остварити накнаду по два основа:

1. По основу **устапања** права интелектуалне својине, или

2. По основу **преноса** права интелектуалне својине у целини.

Будући да је законодавац чланом 40. ЗПДПЛ ауторску накнаду дефинисао као **накнаду од права интелектуалне својине**, не улазећи у то да ли је реч о накнади која се остварује по основу уступања или преноса у целини ових права, језичким тумачењем дефиниције ауторске накнаде може се закључити да обе претходно поменуте накнаде потпадају под ову дефиницију. Међутим, то у пракси није случај.

Заправо, у пракси се само накнада коју нерезидентно правно лице оствари од резидентног правног лица **по основу уступања права интелектуалне својине** сматра ауторском накнадом у смислу члана 40. ЗПДПЛ.

Да бисмо објаснили зашто је то тако, у наставку дајемо кратак осврт на тумачење појма ауторских накнада у економској теорији и међународном пореском праву, по угледу на које су ауторске накнаде, као предмет опорезивања, и уведене у наш порески систем.

У међународној економији, под појмом ауторске накнаде (*eng. „Royalties“*) уобичајено се подразумева накнада која се плаћа у замену **за право коришћења** туђе својине. Дакле, реч је о накнади чијим се плаћањем **не стиче право својине над одређеном имовином** (у овом случају интелектуалном својином), већ само право да се одређена туђа интелектуална својина користи.

Наведено је рефлектовано и у дефиницији Директиве Савета ЕУ о каматама и ауторским накнадама,

1 Члан 40. став 1. тачка 2) ЗПДПЛ.

2 О ауторском и сродним правима и правима индустријске својине, као посебним областима права интелектуалне својине, писали смо у уводном делу чланка „*Приходи од ауторског и сродних права и права индустријске својине које остварују резидентна физичка лица у земљи на које се порез плаћа по одбитку*“, који смо објавили у броју 17 и 18/24, на стр. 36.

3 Члан 67. Закона о ауторском и сродним правима.

ПОРЕЗ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ПО ОСНОВУ СОФТВЕРА И НАКНАДА ПОВЕЗАНИХ СА СОФТВЕРОМ

У овом чланку детаљно је објашњен аспект пореза по одбитку на разна плаћања која домаћа правна лица и предузетници врше нерезидентним правним лицима у вези са софтвером.

Чланом 40. Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту: ЗПДПЛ) прописано је да се на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног правног лица, по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу (укључујући и дивиденду из члана 35. овог закона), накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада), камата, накнада по основу закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари, на територији Републике, као и накнада од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене, обрачунава и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања (УИДО) није друкчије уређено. Ако се исплата врши правном лицу које се налази на списку јурисдикција са привилегованим пореским системом (ЈППС), а по основу ауторских накнада, камата, накнада по основу закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари на територији Републике, као и накнада по основу услуга, без обзира на место њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене, стопа пореза по одбитку износи 25%.

Законом о ауторским и сродним правима, у члану 2. став 1. тачка 2) прописано је да се ауторским делом сматрају и рачунарски програми у било којем обиму њиховог изражавања, укључујући и припремни материјал за њихову израду.

Имајући у виду то да рачунарски програм, по Закону о ауторским и сродним правима, представља ауторско дело, на накнаду за коришћење софтвера коју порески обвезник – резидент Републике Србије, исплаћује нерезидентном правном лицу, дужан је да обрачуна и плати порез по одбитку по стопи од 20% на износ бруто накнаде, осим ако са земљом резидентности стварног власника прихода правног лица коме се врши исплата Србија има потписан УИДО, када се примењује пореска стопа дефинисана конкретним уговором (списак земаља са пореским стопама за ауторске накнаде за софтвер дат је у наставку чланка у тачки 2).

Ако се ауторска накнада за софтвер исплаћује правном лицу из ЈППС, порез по одбитку обрачунава се и плаћа по стопи од 25% и не постоји могућа заштита у УИДО.

Приликом обрачуна пореза по одбитку на приходе нерезидента, исплатилац прихода примењује одредбе УИДО, под условом да: (1) нерезидент докаже статус резидента државе са којом је Република закључила уговор о избегавању двоструког опорезивања и (2) да је нерезидент стварни власник прихода.

У вези са **доказивањем статуса резидентности** (први услов), статус резидента државе са којом је закључен УИДО нерезидент доказује код исплатиоца прихода потврдом о резидентности овереном од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент, и то на:

(а) српском обрасцу ПОР-2 прописаним Правилником о поступку и начину издавања и изгледу образаца потврде о резидентности („Службени гласник РС“, бр. 80/10 и 44/18), или

(б) на обрасцу који је креирала држава нерезидентног лица од стране тамо надлежног органа и који

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА НАКНАДЕ ОД ЗАКУПА И ПОДЗАКУПА НЕПОКРЕТНОСТИ И ПОКРЕТНИХ СТВАРИ

1. ОПОРЕЗИВАЊЕ НАКНАДА ОД ЗАКУПА И ПОДЗАКУПА НЕПОКРЕТНОСТИ И ПОКРЕТНИХ СТВАРИ ИЗ АСПЕКТА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1.1. Увод

У складу са чланом 40. став 1. тачка 4) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 153/20 и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од **20%** обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу **накнада од закупа и подзакупа (у даљем тексту: (под)закуп)** непокретности и покретних ствари на територији Републике.

Порез на добит по одбитку обрачунава се и плаћа и на приходе по основу претходно наведених накнада које оствари нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом (у даљем тексту: ЈППС), с тим да пореска стопа у овом случају износи **25%**.¹ По истој стопи, порез по одбитку обрачунава се и плаћа и уколико се накнада од (под)закупа исплаћује сталној пословној јединици (у даљем тексту: СПЈ) нерезидентног правног лица из ЈППС.²

Обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку према претходно наведеним правилима имају и предузетници **који воде пословне књиге**, сходно одредби члана 104. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23 – усклађени дин. изн. и 6/24 – усклађени дин. изн.).

Наиме, сва правила која ЗПДПЛ прописује у погледу обавезе обрачунавања и плаћања пореза по одбитку, примењују се и на предузетнике који воде пословне књиге (било по систему простог, било по систему двојног књиговодства).

Међутим, скрећемо пажњу на то да је Министарство финансија (у даљем тексту: МФИН) у априлу 2022. године издало спорно мишљење бр. 011-00-171/2022-04 (ПС 12 и 13/22, стр. 159.), у којем је узело став да се претходно поменута одредба члана 104. Закона о порезу на доходак грађана односи и на предузетнике паушалце, те да и ова лица имају обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку у случају када врше плаћање накнаде за закуп покретних ствари нерезидентном правном лицу.

Због чињенице да је у директној колизији са законом, поменуто мишљење изазвало је пометњу и унело правну несигурност код предузетника паушалаца, па се очекује да МФИН свој став по овом питању поново преиспита.

На приходе по основу (под)закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике, које нерезидентно правно лице остварује од исплатиоца **који није дужан да обрачунава, обуставља и плаћа порез по одбитку** (нпр. од свог огранка, резидентног и нерезидентног физичког лица итд.) **обрачунава се и плаћа порез по решењу**, о чему пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

1.2. Накнада од (под)закупа као предмет опорезивања

У циљу ближег појашњења самог предмета опорезивања, који је дефинисан претходно поменутом одредбом члана 40 став 1. тачка 4) ЗПДПЛ, у наставку ћемо се кратко осврнути на следеће три битне компоненте ове одредбе:

1) правну природу накнаде од (под)закупа;

¹ Члан 40. став 4. ЗПДПЛ.

² Члан 40. став 13. ЗПДПЛ. О порезу на добит по одбитку на приходе нерезидентних правних лица из ЈППС и њихових СПЈ дат је посебан чланак у овом броју часописа.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА НАКНАДЕ ОД УСЛУГА ИЗ ЧЛАНА 40. СТАВ 1. ТАЧКА 5) ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. ИЗ АСПЕКТА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1.1. Предмет опорезивања

Према члану 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од **20%** обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу накнада од услуга:

1. Истраживања тржишта;
2. Рачуноводствених и ревизорских услуга, и
3. Других услуга из области правног и пословног саветовања,

независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

Према томе, предмет опорезивања порезом на добит по одбитку јесу накнаде које нерезидентна правна лица остварују од резидентних правних лица **искључиво по основу пружања претходно набројане три категорије услуга**. Скрећемо пажњу на то да ово правило важи само у случају када накнаду од услуга остварује лице **које није из јурисдикције са преференцијалним пореким системом** (у даљем тексту: ЈППС).

Наиме, када је реч о накнадама по основу пружања услуга које остварују лица из ЈППС, законодавац је прописао шири делокруг предмета опорезивања, што произлази из одредбе члана 40. став 4. ЗПДПЛ. Поменутом одредбом је као изузетак од општег правила прописано да се на приходе које оствари нерезидентно правно лице из ЈППС, између осталог, по

основу **услуга**, без обзира на место њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене, обрачунава и плаћа порез по одбитку по стопи од **25%**.

На основу овако уопштене формулације одредбе члана 40. став 4. ЗПДПЛ, без прецизног навођења услуга које су предмет опорезивања, проистиче да у ситуацијама када је **прималац прихода нерезидентно правно лице из ЈППС**, предмет опорезивања јесу накнаде по основу **свих врста услуга које ово лице остварује од резидентног правног лица, а не само накнаде по основу услуга које су наведене у члану 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ**.

То значи да су поред накнада од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, предмет опорезивања порезом на добит по одбитку и накнаде по основу свих осталих категорија услуга које нерезидентно правно лице из ЈППС пружа резидентном правном лицу (од којих се у пракси најчешће срећу туристичке услуге, услуге превоза и сл.).

Будући да смо о опорезивању прихода нерезидентних правних лица из ЈППС детаљно писали у посебном чланку у овом броју часописа, у наставку се овом темом нећемо бавити, већ ће нам фокус бити на **опорезивању прихода које по основу накнада од услуга из члана 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ остварују нерезидентна правна лица која нису из ЈППС**.

Услуге из члана 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ, као предмет опорезивања порезом на добит по одбитку, ближе су уређене Правилником о врстама услуга по основу којих нерезидентно правно лице остварује приход који се опорезује порезом по одбитку („Слу-

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ПО ОСНОВУ ИЗВОЂЕЊА ЕСТРАДНОГ, ЗАБАВНОГ, УМЕТНИЧКОГ, СПОРТСКОГ ИЛИ СЛИЧНОГ ПРОГРАМА У РЕПУБЛИЦИ

1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица

1.1. Предмет опорезивања

У складу са чланом 40. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од **20%** обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу:

- 1) дивиденди и удела у добити у правном лицу, укључујући и дивиденду из члана 35. ЗПДПЛ;
- 2) накнада од ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада);
- 3) камата;
- 4) накнада од закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари на територији Републике;
- 5) накнада од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

Према одредби члана 40. став 3. ЗПДПЛ, порез по одбитку из става 1. овог члана обрачунава се и плаћа и на приходе нерезидентног правног лица по основу извођења естрадног, забавног, уметничког, спортског или сличног програма (у даљем тексту: приходи/накнада од извођења уметничког и спортског програма) у Републици, који нису опорезовани као доходак физичког лица (извођача, музичара, спортисте и сл.), у складу са прописима којима се уређује опорезивање дохотка грађана.

Оваквим решењем створен је законски основ за опорезивање прихода од извођења уметничког и спортског програма у Републици у ситуацији када се приход не исплаћује директно физичком лицу (извођачу) већ нерезидентном правном лицу (нпр. ауторској агенцији која заступа извођача).

Наиме, када се приход од извођења уметничког и спортског програма у Републици исплаћује директно физичком лицу, опорезивање се у том случају врши у складу са одредбама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 6/24 – усклађени дин. изн. – у даљем тексту: ЗПДГ). Ако се предметни приход исплаћује нерезидентном правном лицу, опорезивање се у свему врши према одредбама ЗПДПЛ.

Међутим, ако се накнада од извођења уметничког и спортског програма у Републици исплаћује директно и искључиво нерезидентном правном лицу, али је у тој накнади садржан и део који припада физичком лицу (извођачу), начин опорезивања ове накнаде (да ли ће бити опорезована порезом на добит по одбитку или порезом на доходак грађана), зависи преваходно од тога да ли је део накнаде који припада физичком лицу посебно исказан у фаktури нерезидентног правног лица.

С тим у вези, у случају када је у фаktури нерезидентног правног лица, као део фаktурисаног износа, посебно исказан приход који припада физичком лицу (извођачу), резидентно правно лице (исплатилац прихода) дужно је да на тај приход физичког лица обрачуна и плати порез на доходак грађана као порески платац, у складу са одредбама ЗПДГ. **У том случају, само на преостали део фаktурисаног износа обрачунава се и плаћа порез на добит по одбитку, у складу са одредбама ЗПДПЛ.**

Међутим, ако резидентно правно лице врши исплату накнаде нерезидентном правном лицу, која

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ИЗ ЈУРИСДИКЦИЈА СА ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНИМ ПОРЕСКИМ СИСТЕМОМ И ЊИХОВИХ СТАЛНИХ ПОСЛОВНИХ ЈЕДИНИЦА

1. Појам јурисдикције са преференцијалним пореским системом

Јурисдикција са преференцијалним пореским системом (у даљем тексту: ЈППС) или тзв. порески рај, представља државу или територију одређене државе на којој не постоје одређене категорије пореза или су пореске стопе релативно ниске и на којој је могуће остварити висок степен заштите приватности у погледу банкарских и комерцијалних тајни.

Према томе, поред благе пореске политике, најзначајнији фактор који једну државу/територију квалификује као порески рај је и постојање високог степена дискреције и приватности у пословању.

Према ОЕЦД, пореске рајеве детерминишу следећа четири кључна критеријума:

1. Непостојање или постојање ниских номиналних пореских стопа;
2. Недостатак ефективне размене информација са иностранством;
3. Нетранспарентност пореског система, и
4. Непостојање конкретних привредних активности, тј. инвестиције су углавном реализоване како би се искористила повољна пореска политика.

Порески рајеви су постали кључни за пословање мултинационалних компанија у последњих 30-так година, са либерализацијом финансијског тржишта и процесима глобализације, омогућајући овим компанијама да пребацују профит из земаља где га остварују на места где не морају да плаћају порез на остварену добит. Може се рећи да на овај начин порески рајеви „паразитирају“ на дохотку који остварују резиденти и компаније из осталих земаља, будући да својом благом фискалном политиком доводе до ерозије пореске основице у тим земљама.

Из овог разлога, многе државе, укључујући и Републику Србију, користе стопе пореза по одбитку

као ефикасан инструмент за борбу против сељења профита мултинационалних компанија у ЈППС. Наиме, завођењем виших стопа пореза на добит по одбитку у државама извора, смањује се порески јаз између ЈППС и држава чије су ефективне пореске стопе више, чиме се смањују и подстицаји за реалокацију профита у пореске рајеве. Управо је опорезивање прихода нерезидентних правних лица из ЈППС порезом на добит по одбитку средишња тема разматрања овог чланка.

2. ЈППС из угла Закона о порезу на добит правних лица

Наш законодавац је за потребе примене одредаба Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), јурисдикцију са преференцијалним пореским системом дефинисао као територију са пореским суверенитетом на којој се примењује законодавство које пружа могућности за:

– значајно мање пореско оптерећење добити правних лица, било свих правних лица, било оних која испуњавају посебне услове, као и дивиденди које она расподељују својим оснивачима у поређењу са оним предвиђеним одредбама овог закона и закона који уређује опорезивање дохотка грађана;

– онемогућавање или отежавање утврђивања стварних власника правних лица од стране пореских органа Републике Србије, и

– онемогућавање или отежавање утврђивања оних пореских чињеница које би биле значајне за утврђивање пореских обавеза према прописима Републике Србије.¹

Према одредби члана 3а став 2. ЗПДПЛ, **нерезидентно правно лице из ЈППС** је нерезидентно правно лице које:

¹ Члан 3а став 1. ЗПДПЛ.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ОТКУПА СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА И ОТПАДА

1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица

1.1. Предмет опорезивања

Према одредби члана 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/2001, ... и 118/2021 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), **резидентно правно лице које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица**, дужно је да приликом исплате накнаде тим лицима обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку по стопи од **1%** од износа накнаде, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року који је прописан ЗПДПЛ.

Скрећемо пажњу на то да обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада имају и предузетници који воде пословне књиге. Наведено произлази из одредбе члана 104. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/2001, ... и 6/2024 – усклађени дин. изн. – у даљем тексту: ЗПДГ), која прописује да предузетник који води пословне књиге обрачунава и наплаћује порез по одбитку на приходе које остварује правно лице у складу са законом којим се уређује порез на добит правних лица. То значи да се сва правила која ЗПДПЛ прописује у погледу обавезе обрачунавања и плаћања пореза по одбитку (у случају када је прималац прихода правно лице), примењују и на предузетнике који воде пословне књиге (било по систему простог, било двојног књиговодства).¹

¹ Предузетником који води пословне књиге сматра се физичко лице које је уписано у регистар код надлежног органа, односно организације, а порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит. Према томе, ова обавеза не односи се на предузетника паушалца, предузетника пољопривредника и предузетника друго лице.

Сходно наведеном, обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада имају **резидентна правна лица и предузетници који воде пословне књиге**, и то у случају када врше откуп секундарних сировина и отпада од **резидентних или нерезидентних правних лица**. У случају када се секундарне сировине и отпад откупљују од физичких лица или предузетника, **не постоји** обавеза обрачунавања и плаћања пореза (на добит) по одбитку.

Наведено је потврђено и мишљењем Министарства финансија, чији извод наводимо у наставку:

„Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку с обзиром да се, сагласно члану 40. став 15. Закона о порезу на добит, порез по одбитку обрачунава и плаћа када резидентно правно лице по наведеном основу врши исплату прихода другом резидентном, односно нерезидентном правном лицу.“

(Мишљење МФИН бр. 2469391 2024 10520 004 000 011 004 од 30.08.2024. године, ПС 17и18/2024, стр. 207.)

Шта се сматра секундарним сировинама и отпадом у смислу члана 40. став 15. ЗПДПЛ?

ЗПДПЛ и подзаконски акти донети на основу овог закона **не садрже дефиницију секундарних сировина и отпада**, нити упућују на примену других прописа за потребе тумачења ових појмова у смислу члана 40. ЗПДПЛ.

ЕЛЕКТРОНСКА ПОРЕСКА ПРИЈАВА ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ (ОБРАЗАЦ ПДПО/С)

1. Обавеза подношења пореске пријаве на Обрасцу ПДПО/С

Према члану 2. став 3. *Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит по одбитку на приходе и накнаде које остварују нерезидентна и резидентна правна лица* („Службени гласник РС“, бр. 97/2015, ... и 27/2021 – у даљем тексту: Правилник), пореску пријаву на Обрасцу ПДПО/С, **подноси исплатилац прихода (правно лице или предузетник који води пословне књиге).**¹

Пореска пријава за порез по одбитку подноси се у року од три дана од дана исплате прихода на који се обрачунава и плаћа порез по одбитку у складу са Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/2001, ... и 118/2021 – у даљем тексту: ЗПДПЛ).²

Пореска пријава подноси се **искључиво** електронским путем, употребом електронских сервиса Пореске управе, на начин прописан *Правилником о подношењу пореске пријаве електронским путем* („Службени гласник РС“, бр. 113/2013, 104/2018 и 99/2021).³

Пореску пријаву исплатилац подноси у случају када се у складу са ЗПДПЛ порез плаћа у Републици Србији.⁴

У случају када се применом одредаба међународног уговора о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) порез плаћа у другој држави, **исплатилац не подноси пореску пријаву**, под условом да у моменту настанка опорезивог догађаја поседује доказе да је нерезидентно правно лице резидент државе са којом је закључен УИДО и да је стварни власник прихода, у складу са ЗПДПЛ.⁵

У случају примене УИДО, када се порез плаћа у Републици Србији по бенефицираној стопи предвиђеној УИДО, исплатилац, као прилог, уз пријаву подноси образац потврде о резидентности оверен од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент или оверени превод потврде на обрасцу који прописује надлежни орган државе са којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања.⁶

Према томе, исплатилац прихода:

– **не подноси пореску пријаву** уколико су у моменту исплате прихода испуњени услови за примену УИДО, под условом да се према конкретном УИДО порез не плаћа у Републици Србији;

– **подноси пореску пријаву на Обрасцу ПДПО/С** уколико се порез плаћа у Републици Србији, било по статутарној стопи која је прописана ЗПДПЛ или по бенефицираној стопи која је прописана УИДО.

2. Подношење пореске пријаве у случају исплате једне или више врста прихода, једном или више прималаца

Према члану 2. став 3. *Правилника*, пореска пријава о обрачунатом и обустављеном порезу подноси се посебно за сваку врсту прихода/накнаде, за једног или више прималаца, при чему се у случају више прималаца подаци исказују за сваког примаоца појединачно.

Последично, у зависности од тога да ли се исплаћује једна или више врста прихода, као и од броја нерезидентних прималаца прихода, при подношењу пореске пријаве важе следећа правила:

1. Исплата више врста прихода за једног или више прималаца:

– ако се истог дана исплаћује више различитих врста прихода (било једном или више прималаца), за

1 Члан 2. став 6. Правилника.

2 Члан 71. став 3. ЗПДПЛ.

3 Члан 2. став 4. Правилника.

4 Члан 2. став 6. Правилника.

5 Члан 2. став 8. Правилника.

6 Члан 2. став 7. Правилника.

ПОВРАЋАЈ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ ПО ОСНОВУ НАКНАДНОГ ДОСТАВЉАЊА ПОТВРДЕ О РЕЗИДЕНТНОСТИ

1. Увод

У савременој пракси пословања са нерезидентним правним лицима, често се сусрећемо са изазовима у примени правила која регулишу порез на добит по одбитку.

Једна од најчешћих ситуација настаје када резидент, као исплатилац прихода, у тренутку исплате не располаже валидном потврдом о резидентности страног партнера. Ово доводи до тога да исплатилац примени стандардну стопу пореза на добит по одбитку од 20%, иако би, у складу са одредбама уговора о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО), могла бити примењена снижена стопа или чак право на неопорезивање конкретне врсте прихода.

Накнадно достављање потврде о резидентности нерезидентног правног лица отвара питање да ли постоји могућност повраћаја плаћеног пореза и која је процедура за остваривање тог права. Кључна дилема је да ли је потребно поднети измењену пореску пријаву или је предвиђен неки други механизам за исправку пореског оптерећења.

Разумевање исправне процедуре за овакве случајеве је од кључног значаја за ефикасно управљање пореским обавезама, нарочито када је реч о сложеним трансакцијама са међународним партнерима.

У наставку текста детаљно ћемо размотрити кључне аспекте овог процеса, укључујући правила, процедуре и улоге учесника у остваривању права на повраћај више плаћеног пореза.

2. Шта је више плаћени порез на добит по одбитку?

Према члану 40а Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), код обрачуна пореза по одбитку на приходе нерезидента, исплатилац прихода примењује одредбе УИДО, под условом:

1. Да нерезидент докаже статус резидента државе са којом је Република Србија закључила УИДО, и
2. Да је нерезидент стварни власник прихода.

Статус резидента државе са којом је закључен УИДО нерезидент доказује потврдом о резидентности у складу са законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

У складу са чланом 159а став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/2002, . . . и 138/2022 – у даљем тексту: ЗПППА), статус резидента државе са којом је закључен УИДО нерезидент доказује потврдом о резидентности овереном од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент и то на посебном обрасцу или овереном преводу потврде на обрасцу који прописује надлежни орган државе са којом је закључен УИДО.

Ако исплатилац прихода у моменту исплате прихода нерезиденту не располаже потврдом о резидентности, дужан је да приликом исплате прихода примени одредбе ЗПДПЛ, тј. да обрачуна порез по статутарној стопи прописаној ЗПДПЛ.¹

Ако нерезидентно правно лице накнадно достави надлежном пореском органу потврду о резидентности, **разлика између износа плаћеног пореза и износа пореза за који би постојала обавеза плаћања да је обвезник у моменту исплате прихода располагао валидном потврдом о резидентности, сматра се више плаћеним порезом.**²

Наведено важи без обзира на то да ли је порез плаћен приликом исплате прихода или по решењу донетом у поступку пореске контроле. Ово је по-

¹ Члан 40а став 6. ЗПДПЛ.

² Члан 40а став 7. ЗПДПЛ.

РЕЗИДЕНТНОСТ КАО УСЛОВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОГОДНОСТИ ИЗ УГОВОРА О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Увод

Уопштено говорећи, члан 1. ОЕЦД¹ и УН² модела уговора, као и уговора о избегавању двоструког опорезивања између Републике Србије и других држава уговорница (у даљем тексту: УИДО/Уговор), прецизира ко има право на погодности предвиђене УИДО (нпр. на опорезивање бенефицираном стопом пореза по одбитку), уз навођење да су то лица³ која су резиденти једне или обе државе уговорнице. Ово је начелан и принципијалан став доктрине и праксе међународног пореског права. Међутим, указујемо на то да су у пракси, нарочито у примени раније закључених УИДО (у питању су друге државе, а не Република Србија), познати случајеви у којима је изричито наведено да се уговори примењују само у односу на лица која имају своје пребивалиште или

седиште у једној од држава уговорница. Из наведеног можемо извући закључак да лица која нису резиденти ниједне од држава уговорница, у начелу, не могу уживати погодности из уговора. Вреди, ипак, напоменути да се одређене одредбе уговора понекад примењују и на нерезиденте.⁴

2. Утврђивање резидентности за потребе примене УИДО

Члан 4. став 1. УИДО прописује да: „израз „резидент државе уговорнице“ (Републике Србије, односно друге државе уговорнице) означава лице које у Републици Србији, односно у другој држави уговорници, **према закону те државе**, подлеже опорезивању по основу свог пребивалишта,⁵ боравишта,⁶ места управе или другог мерила сличне природе, и укључује ту државу, њену политичку јединицу или јединицу локалне самоуправе. Овај израз, међутим, не обухвата лице које у тој држави подлеже опорезивању само за доходак из извора у тој држави или само за имовину која се у њој налази.“

Са тиме у вези, у УИДО са Тунисом у члану 4. (Резидент) став 1. Уговора, прецизирано је да овај израз (резидент државе уговорнице) обухвата партнерство⁷ и друга удружења са учешћем (заједничким улагањем) чије

1 Model tax Convention on Income and on Capital (*Condensed Version*) – OECD 2017.

2 United Nations, Model Double Taxation Convention between Developed and Developing Countries – United Nations, New York, 2021.

3 Сходно члану 3. став 1. ОЕЦД и УН модела уговора, као и УИДО између Републике Србије и других држава израз „лице“ (за потребе примене УИДО) обухвата физичко лице, компанију и свако друго друштво лица, док израз „компанија“ означава правно лице или било који ентитет који се сматра правним лицем за пореске сврхе (наведено значи да ће се нека правна структура која нема форму компаније, за пореске сврхе, сматрати компанијом, ако се **по домаћем пореском законодавству** опорезује као компанија – међутим, ово је ирелевантно ако се на самом почетку утврди да се односна правна структура сматра лицем за потребе УИДО). Остале правне структуре као, нпр., удружења, фондације, задруге и др. имају право на погодности из УИДО, уколико, **по домаћем законодавству** државе у којој су основане, поседују правни субјективитет (у циљу утврђивања да ли се неко лице сматра опорезивим лицем за потребе УИДО, држава извора прихода треба да „гледа“ у пореско законодавство државе резидентности). Формирање осталих правних групација, као, нпр., конзорцијума (више компанија које заједно раде на истом пројекту) не производи никакве пореске последице које би омогућиле да се, за потребе УИДО, конзорцијум сматра „друштвом лица“.

Стална пословна јединица или стална база немају посебан правни субјективитет – право на погодности из УИДО не „вуку“ самостално, већ преко лица чија су стална пословна јединица или стална база.

4 Нпр: члан 24. (*Једнак третман*) може се применити на држављанина државе уговорнице – који није резидент ниједне државе уговорнице; члан 26. (*Размена обавештења*) – размењују се обавештења која се односе на лица која нису резиденти ниједне државе уговорнице; члан 27. (*Помоћ у наплати пореза*) се, такође, може применити у односу на лица која нису резиденти ниједне државе уговорнице.

5 Пребивалиште је место у којем неко трајно борави, са намером да ту трајно и остане.

6 Боравајште је место у којем неко привремено борави, без намере да ту трајно остане.

7 Детаљније, о примени УИДО на партнерства – енг. *partnerships* (оргачка и командитна друштва) и, с тим у вези, потврде о резидентности, биће речи касније (у делу: „Питања и одговори у вези са потврдом о резидентности“).

ЗЛОУПОТРЕБА УГОВОРА О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ПОЈАМ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА ПРИХОДА КАО ЈЕДНОГ ОД УСЛОВА ЗА ПРИМЕНУ ПОГОДНОСТИ¹ ИЗ УГОВОРА

1. Увод

Закључењем уговора о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО или Уговор), држава уговорница ограничава своје право да опорезује одређене врсте дохотка и имовине који, у целини или делимично, припадају другој држави уговорници. Међутим, једино лица која су резиденти најмање једне од две државе уговорнице, у принципу, имају право да користе погодности из закљученог уговора. Због тога за пореске обвезнике који нису резиденти ниједне од држава уговорница може бити веома интересантно и чак провокативно (инспиративно) да покушају да пронађу начин помоћу којег би и они могли да уживају погодности из уговора. Најпростији пример таквог деловања представља оснивање предузећа² у једној од држава уговорница или пословање преко посредника који је резидент једне од држава уговорница.³

2. Злоупотреба уговора о избегавању двоструког опорезивања

У теорији и пракси међународног пореског права, под изразом „злоупотреба уговора“ - енг. *treaty abuse*, односно „некоректна примена уговора“ – енг. *improper use of the convention* подразумева се нетачна/некоректна примена уговора, што обавезно не мора да значи незаконито поступање или кршење одредаба уговора. Позивање на некоректну примену уговора подразумева ситуацију у којој порески обвезници одредбе уговора примењују или тумаче на начин који је супротан духу уговора, његовом предмету или циљу. Међутим, израз „злоупотреба уговора“ може се односити на разне ситуације у пракси које треба посматрати сваку за себе, будући да оне појединачно имају сопствене карактеристике које захтевају посебан законски одговор од стране надлежних пореских органа.

Истовремено, у међународном пореском праву, и посебно у материји пореског уговорног права, одмахнио се израз енг. *treaty shopping*⁴ о којем говоримо увек када порески обвезник који, на основу одредаба УИДО, нема право на погодности предвиђене уговором, наведене погодности покушава да оствари на неки други начин. У пракси се наведени покушаји најчешће јављају у случајевима у којима порески обвезник настоји да створи привид околности под којима би био опорезован бенефицираним стопама пореза по одбитку на дивиденде, камате, ауторске накнаде или (у неким УИДО) накнаде од услуга (односно околности под

1 Неопорезивања прихода у држави извора или опорезивања (у држави извора) бенефицираним стопама пореза по одбитку.

2 Сходно члану 3. (Опште дефиниције) став 1. тачка б) српског Нацрта уговора (као и УИДО са свим другим државама) „изрази „предузеће државе уговорнице“ и „предузеће друге државе уговорнице“, означавају предузеће којим управља резидент (физичко или правно лице) државе уговорнице (у конкретном случају Републике Србије – прим. Д.Д.), односно предузеће којим управља резидент (физичко или правно лице) друге државе уговорнице“. С тим у вези, наведени појам (предузеће) треба тумачити у складу са чланом 26. Бечке конвенције о уговорном праву који указује на чињеницу да је сваки уговор који је на снази обавезујући за уговорне стране и да оне га морају извршавати у доброј вери, односно у складу са њеним чланом 31. став 1. према којем се: „уговор мора добронамерно тумачити према уобичајеном смислу који се мора дати изразима у уговору у њиховом контексту и у светлости његовог предмета и његовог циља.“ Отуда се у УИДО под изразом „предузеће Републике Србије“ подразумевају привредна друштва, јавна предузећа и друга правна лица, укључујући и предузетнике.

3 О чему детаљније говоримо у наставку.

4 „Под „злоупотребом пореског споразума“ (енг. *treaty shopping*) подразумева се „искоришћавање од стране онога за кога споразумом о избегавању двоструког опорезивања није предвиђена пореска олакшица. Наиме, резиденти „трећих држава“ (тј. држава које нису уговорнице) могу настојати да из споразума „извуку“ одређене пореске привилегије, иако их споразум за њих није предвидео. На тај начин се врши пореска евазија.“ *Извор: Гордана Илић-Попов, Основица пореза на добит корпорација, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 1995, стр. 297.*

ПОРЕЗ ПО РЕШЕЊУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ПО ОСНОВУ ЗАКУПА И ПОДЗАКУПА НЕПОКРЕТНОСТИ И ПОКРЕТНИХ СТВАРИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (ОД ИСПЛАТИЛАЦА КОЈИ НИСУ ДУЖНИ ДА ОБРАЧУНАВАЈУ ПОРЕЗ ПО ОДБИТКУ)

У складу са чланом 40. ст. 7. и 8. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/2001, ... и 153/2020 и 118/2021 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), на приходе од **закупа и подзакупа** (у даљем тексту: (под)закуп) **непокретности и покретних ствари на територији Републике, које нерезидентно правно лице остварује од исплатиоца који није дужан да обрачунава, обуставља и плаћа порез по одбитку**, обрачунава се и плаћа порез по решењу по стопи од **20%**, ако уговором о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) није другачије уређено.

Нерезидентно правно лице – прималац прихода дужно је да у року од 30 дана од дана остваривања прихода, преко пореског пуномоћника одређеног у складу са прописима којима се уређују порески поступак и пореска администрација, **поднесе пореску пријаву** надлежном пореском органу (на основу које надлежни порески орган доноси решење), и то у општини:

1. На чијој територији се налази непокретност која је предмет (под)закупа, односно

2. На чијој територији се налази седиште или пребивалиште исплатиоца прихода, односно пореског пуномоћника, по основу (под)закупа покретних ствари.¹

Сходно наведеном, обавеза обрачунавања и плаћања пореза по решењу надлежног пореског органа постоји (осим уколико УИДО није другачије уређено) када нерезидентно правно лице остварује приходе од (под)закупа непокретности и покретних ствари на територији Србије од:

- резидентног или нерезидентног физичког лица;
- предузетника који је паушално опорезован;²

- другог нерезидентног правног лица;
- амбасаде стране државе;
- своје сталне пословне јединице (нпр. огранка), преко које обавља делатност на територији Србије;
- сталне пословне јединице другог нерезидентног правног лица.

Напомињемо да уколико **приход од (под)закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике остварује огранак нерезидентног правног лица** у вези са обављањем делатности на територији Републике (нпр. делатности изнајмљивања некретности) и приход (као такав) евидентира у својим пословним књигама, на тако остварени приход огранка не обрачунава се и не плаћа порез по решењу, у складу са чланом 40. став 12. ЗПДПЛ (**остварени приход огранка улази у његову основицу за опорезивање и опорезује се порезом на добит у складу са ЗПДПЛ**). По овом питању Министарство финансија (у даљем тексту: МФИН) издало је мишљење бр. 413-00-226/2017-04 од 25.01.2018. године, које смо објавили у ПС 5/18 на страни 143.

Пореска пријава за обрачун пореза на добит по решењу подноси се на Обрасцу ПП КДЗН – **Пореска пријава за порез на добит по решењу**, чија је садржина прописана *Правилником о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит по решењу на приходе које остварује нерезидентно правно лице* („Службени гласник РС“, бр. 100/2015, 111/2015, 14/2016 и 27/2021 – у даљем тексту: Правилник).³ Пореска пријава подноси

то да немају обавезу вођења пословних књига, немају ни обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку. Према томе, на приходе од (под)закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике, које нерезидентно правно лице оствари од предузетника паушалца, обрачунава се и плаћа порез по решењу.

3 Када нерезидентно правно лице остварује приход од (под)закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике од исплатиоца који има обавезу да обрачуна, обустави и уплати порез по одбитку, пореска пријава подноси се на Обрасцу ПДПО/С, о чему смо писали у засебном чланку у овом броју часописа.

1 Члан 40. став 10. ЗПДПЛ.

2 О спорном мишљењу Министарства финансија које се тиче обавезе обрачунавања пореза на добит по одбитку од стране предузетника паушалца писали смо у посебном чланку у овом броју часописа који обрађује тематику пореза на добит по одбитку на закупнине. Према нашем мишљењу, предузетници паушалци, с обзиром на

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ОБЈАВЉЕН ЈЕ ПОДАТАК ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАЈНИЖЕ И НАЈВИШЕ ОСНОВИЦЕ ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА У 2025. ГОДИНИ

У „Службеном гласнику РС“, бр. 93 од 25. новембра 2024. године, објављен је податак о просечној заради у Републици Србији за период од октобра 2023. до септембра 2024. године.

Просечна зарада у Републици Србији за период октобар 2023. године – септембар 2024. године износи **131.285 динара**. Овај податак служи за утврђивање највише и најниже месечне основице за обрачун и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање у 2025. години.

Према одредбама члана 37. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗДОСО), **најнижу месечну основицу** за обрачун доприноса чини износ од 35% просечне месечне зараде у Републици Србији исплаћене, односно остварене у периоду претходних 12 месеци, почев од месеца септембра у текућој години, за период за који су објављени подаци надлежног органа за послове статистике.

На исти начин утврђује се и најнижа месечна основица за осигуранике из чл. 25, 26. и 27. ЗДОСО (самостални уметници, свештеници и верски службеници, пољопривредници). За ова лица просечна месечна зарада утврђује се за период октобар 2023. године – септембар 2024. године, а служи за обрачун и плаћање доприноса почев од 1. јануара године за коју се доприноси утврђују и плаћају.

Према одредбама члана 42. ЗДОСО, **највишу месечну основицу** чини петоструки износ просечне месечне зараде у Републици Србији исплаћене, односно остварене у претходних 12 месеци, почев од

месеца септембра у текућој години, за коју су објављени подаци надлежног органа за послове статистике.

Најнижу и највишу основицу за обрачун социјалних доприноса објављује министар надлежан за послове финансија, а примењују се од првог дана наредног месеца по објављивању. Према наведеном, уколико ове основице буду објављене до краја децембра 2024. године, примењиваће се од 1. јануара 2025. године.

На основу објављеног податка о просечној заради за период октобар 2023. године – септембар 2024. године, могу се рачунски утврдити основице за обрачун доприноса **почев од 1. јануара 2025. године**, и то:

1) **најнижа**, која би износила – **45.950 динара** (131.285 x 35%), и

2) **највиша**, која би износила – **656.425 динара** (131.285 x 5).

При исплати зарада, нова најнижа и највиша месечна основица за обрачун социјалних доприноса примењују се за све исплате почев од 1. јануара 2025. године, независно од тога за који месец се исплаћује зарада.

Са друге стране, када доприносе са социјално осигурање за оснивача, односно члана привредног друштва обрачунава и плаћа привредно друштво, подношењем пореске пријаве на Обрасцу ПП ОД-О, примењује се најнижа основица која се односи на месец за који се плаћају доприноси. Тако ће се на исплату доприноса за децембар 2024. године у јануару 2025. године примењивати најнижа основица од 40.143 динара, док ће се на доприносе за јануар 2025. године примењивати новоутврђена најнижа основица. Исто важи и за плаћање аконтација доприноса за предузетника који се није определио за исплату личне зараде.

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПДВ

1. Право одбитка претходног пореза за пројекат изградње пословно-стамбеног објекта може се остварити независно од тога ко је платио накнаду за промет – обвезник ПДВ којем је извршен промет или друго лице

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), обвезник ПДВ има право да ПДВ обрачунат и исказан у рачуну или другом документу који служи као рачун претходног учесника у промету – обвезника ПДВ одбије као претходни порез, ако набављена добра и примљене услуге користи или ће их користити за промет са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ, за промет за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ, односно за промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији. С тим у вези, обвезник ПДВ има право да ПДВ обрачунат и исказан у рачуну или другом документу који служи као рачун претходног учесника у промету – обвезника ПДВ (пројектанта) за израду идејног решења и прибављање локацијских услова, израду пројекта за грађевинску дозволу и пројекта за извођење радова на изградњи пословно – стамбеног објекта намењеног обављању делатности у оквиру које врши промет са правом на одбитак претходног пореза, одбије као претходни порез уз испуњење прописаних услова, независно од тога да ли је накнаду за промет предметних услуга платио обвезник ПДВ којем је промет извршен или друго лице. Ако обвезник ПДВ одустане од изградње првобитно планираног објекта због изградње објекта веће површине, та околност не утиче на право на одбитак претходног пореза по основу

промета услуга обвезника ПДВ – пројектанта које се односе на првобитно планирани објекат.

* * *

Сагласно одредбама члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Одредбама става 2. истог члана Закона предвиђено је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом;

2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за послодавце, који не исплате зараду запосленима за октобар 2024. до 30. новембра 2024. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	2. XII ¹	24/23
2	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за предузетнике који су се определили за личну зараду, у случају ако не исплате личну зараду за октобар 2024. до 30. новембра 2024. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	2. XII ¹	4 и 5/21 и 24/23
3	Плаћање накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте, у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара – за период од 1. до 15. новембра 2024. године	2. XII ¹	14/19 и 14/22
4	Достављање министарству надлежном за послове енергетике Обрасца Е-2-М (месечни обрачун количина електричне енергије испоручених потрошачима и обрачун обавезе плаћања накнаде за унапређење енергетске ефикасности)	2. XII ¹	14/19, 14/22 и 20/23
5	Плаћање накнаде за унапређење енергетске ефикасности за октобар 2024. године	2. XII ¹	14/19, 14/22 и 20/23
6	Крајњи рок за закључење уговора о ревизији консолидованих финансијских извештаја за 2024. годину	2. XII ¹	13/24
7	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец новембар 2024. године	5. XII	7/21
8	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у новембру 2024. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. XII	25/10 и 18/17
9	Јавна предузећа и њихова зависна друштва на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, достављају извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец новембар 2024. године	5. XII	13/13, 6/18 и 9/21
10	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21

¹ Крајњи рок је 30.XI (субота), па се продужава на 2.XII (понедељак), у складу са мишљењем МФИН, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 7/2009, на страни 171.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2024. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	25/24	132.372,00	101,5	95.836,00	100,8
Фебруар (Укупно)	37/24	129.934,00	98,2	94.125,00	98,2
Март (Укупно)	48/24	133.373,00	102,6	96.913,00	103,0
Април (Укупно)	56/24	133.356,00	100,0	96.614,00	99,7
Мај (Укупно)	63/24	138.332,00	103,7	100.170,00	103,7
Јун (Укупно)	73/24	132.290,00	95,6	95.804,00	95,6
Јул (Укупно)	78/24	135.195,00	102,2	97.835,00	102,1
Август (Укупно)	85/24	133.591,00	98,8	96.649,00	98,8
Септембар (Укупно)	93/24	132.783,00	99,4	96.115,00	99,4

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2024. године („Службени гласник РС“, бр. 79/23) утврђена је у нето износу од 271 динар по радном часу и примењује се од 1.01.2024. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2024. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2024.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јун	160	43.360,00	58.288,16
2	Фебруар, Март, Септембар и Новембар	168	45.528,00	61.380,88
3	Април, Август и Децембар	176	47.696,00	64.473,61
4	Јануар, Мај, Јул и Октобар	184	49.864,00	67.566,34

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прекоремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **40.143** динара (114.694 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2024. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2024. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **573.470** динара (114.694 x 5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2024. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

5. НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2024. ГОДИНУ

Највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2024. годину из члана 43. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, утврђена је у износу од **6.881.640** динара и објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
2	Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању и Правилника о ПДВ	9.000	15.000
3	Годишњи финансијски извештај и обрачун пореза на добит за 2023. годину	Бесплатно**	15.000
4	Припреме за састављање годишњег финансијског извештаја и обрачун пореза на добит за 2023. годину	Бесплатно**	15.000
5	Испуњавање нових обавеза у вези са електронским архивирањем од 1. јануара 2024. године	9.000	15.000
6	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – Подношење пријаве за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
7	Утврђивање пореза на имовину за 2024. годину	9.000	15.000
8	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
9	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
10	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
11	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
12	Трансферне цене	9.000	15.000
13	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
14	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
15	Курс – Рачуноводство привредних друштва и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“

MARKETINO

FISKALNA KASA ZA MALE BIZNISE

**Pojednostavljuje posao računovođi
i olakšava život preduzetniku!**

Idealna za sve delatnosti:

- saloni
- ordinacije
- auto-uslužne delatnosti
- radnje i terenske usluge
- tezge i cvečare
- ostali mali biznisi

Kad vaši klijenti koriste Marketino, rešeni ste nepotrebnog posla, brige i stresa.

- ✓ Lakša administracija, tačnost podataka i minimalna mogućnost greške
- ✓ Svi izveštaji vam stižu mejlom sledećeg radnog dana
- ✓ Besplatna ažuriranja sa zakonskim promenama
- ✓ Izveštaji po poreskim grupama, vrstama plaćanja, kasirima, pravnim licima i artiklima
- ✓ Automatsko vođenje KPO knjige

Preporučite Marketino svojim klijentima i kontaktirajte nas za program saradnje.

MARKETINO
Drugar koji pomaže

www.marketino.rs
info@marketino.rs
Tel. 011 425 0267

